

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 30. 11. 2016
COM(2016) 862 final

2016/0377 (COD)

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY

**o pripravenosti na riziká v sektore elektrickej energie, ktorým sa zrušuje smernica
2005/89/ES**

(Text s významom pre EHP)

{SWD(2016) 410}
{SWD(2016) 411}
{SWD(2016) 412}
{SWD(2016) 413}

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

• Dôvody a ciele návrhu

Účelom tohto navrhovaného nariadenia je zabezpečiť, aby všetky členské štáty vytvorili vhodné nástroje na prevenciu kríz dodávok elektriny, prípravu na ne a ich riadenie. Aj keď trhy a sústavy fungujú dobre, riziko krízy dodávok elektriny v dôsledku rôznych okolností (napr. extrémnych poveternostných podmienok, úmyselných útokov vrátane kybernetických útokov, palivového nedostatku) nemožno vylúčiť. Vzhľadom na to, že elektrizačné sústavy sú integrované, majú navyše krízové situácie často cezhraničný dosah. Niektoré okolnosti (napr. dlhotrvajúce chladné obdobie alebo vlna horúčav) môžu mať vplyv naraz na viacero členských štátov a dokonca aj incidenty, ktoré sa začnú na miestnej úrovni, sa môžu rýchlo rozšíriť za hranice.

V súvislosti s prevenciou krízových situácií, prípravou na ne a ich riadením sa členské štáty v súčasnosti správajú veľmi rozdielne. Vnútroštátne predpisy a postupy sa zvyčajne zameriavajú len na vnútroštátny kontext a neberú ohľad na to, čo sa deje za hranicami. Z posúdenia vnútroštátnych právnych rámcov a aktuálnych postupov v celej Európe vyplynulo, že:

- a) členské štáty posudzujú odlišné riziká;
- b) členské štáty prijímajú rôzne balíky opatrení na prevenciu a riadenie krízových situácií a že sa takéto opatrenia aktivujú v odlišnom čase¹;
- c) úlohy a povinnosti sa líšia a že
- d) neexistuje jednotné chápanie toho, čo predstavuje krízovú situáciu.

Okrem toho existuje len veľmi obmedzené spoločné využívanie informácií a transparentnosť pri príprave členských štátov na krízy dodávok elektriny a ich riešení. Keď napríklad členské štáty zistia, že ich elektrizačné sústavy môžu byť v nasledujúcich mesiacoch vystavené značnej záťaži, často prijímajú opatrenia v spojení so svojimi prevádzkovateľmi prenosových sústav (PPS) bez toho, aby systematicky informovali ostatných.

Táto situácia je výsledkom medzery v právnych predpisoch. V súčasnom právnom rámci EÚ (smernice 2005/89/ES² a 2009/72/ES³) sa stanovujú iba všeobecné ciele pre bezpečnosť dodávok, pričom členské štáty majú možnosť rozhodnúť sa, ako ich dosiahnuť. Hoci predpisy umožňujú členským štátom prijať v krízových situáciách „ochranné opatrenia“, nestanovuje sa v nich, ako sa majú pripraviť na tieto situácie a riadiť ich.

Súčasný právny predpis už nezodpovedajú realite dnešného prepojeného trhu s elektrinou, na ktorom sa zvyšuje pravdepodobnosť krízových situácií postihujúcich viaceré členské štáty súčasne.

Problémy vymedzené v posúdení vplyvu pripojenom k tomuto návrhu možno zhrnúť takto:

1. krízové plány a opatrenia zostávajú svojím zameraním výlučne vnútroštátne;
2. chýba spoločné využívanie informácií a transparentnosť a

¹ Pozri analýzu v predbežnej správe zo sektorového zisťovania týkajúceho sa kapacitných mechanizmov [C(2016) 2107 final] a pracovný dokument útvarov Komisie pripojený k tejto správe [SWD(2016) 119 final].

² Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/89/ES z 18. januára 2006 o opatreniach na zabezpečenie bezpečnosti dodávok elektrickej energie a investícií do infraštruktúry (Ú. v. EÚ L 33, 4.2.2006, s. 22).

³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/72/ES z 13. júla 2009 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou, ktorou sa zrušuje smernica 2003/54/ES (Ú. v. EÚ L 211, 14.8.2009, s. 55).

3. neexistuje spoločný prístup k určeniu a posudzovaniu rizík.

• **Súlad s existujúcimi ustanoveniami v danej oblasti politiky**

Navrhované nariadenie dopĺňa ustanovenia tretieho balíka⁴, ktorý je zároveň predmetom revízie. Tento revidovaný tretí balík sa zameria na zlepšenie fungovania vnútorného trhu s elektrinou a okrem iného umožní väčšiu pružnosť a obmedzí priestor na dotácie za primeranosť výroby, a to aj prostredníctvom koordinovaného európskeho posúdenia dlhodobej primeranosti zdrojov. Zameria sa aj na zlepšenie bezpečnosti sústavy zabezpečením lepšej spolupráce medzi PPS na regionálnej úrovni formou vytvárania regionálnych operačných centier.

V navrhovanom nariadení sa stanovuje, čo musia členské štáty urobiť na prevenciu a riadenie krízových situácií a akým spôsobom by na tieto účely mali navzájom spolupracovať, najmä vytvorením spoločných metód posudzovania rizík, zabezpečením väčšej porovnateľnosti a transparentnosti v prípravnej fáze a počas krízy dodávok elektriny, ako aj zaručením dodávok elektriny aj v čase krízy do miest, kde je to najviac potrebné. Návrh vytvára aj rámec na systematickejšie monitorovanie problémov s bezpečnosťou dodávok prostredníctvom skupiny pre koordináciu v oblasti elektrickej energie. Prispieva k revidovanému tretiemu balíku tým, že zabezpečuje, aby aj v krízových situáciách mali prednosť trhové opatrenia a aby trhy fungovali čo najdlhšie.

Navrhovaným nariadením sa nahrádza smernica 2005/89/ES (smernica o bezpečnosti dodávok), ktorá poskytovala veľmi široký rámec cieľov pre členské štáty v oblasti bezpečnosti dodávok, mala však len nízku operačnú hodnotu. Táto smernica sa preto zruší spolu s niektorými ustanoveniami súčasného tretieho balíka, ktoré súvisia s bezpečnosťou dodávok, najmä článkom 4 (v ktorom sa od členských štátov žiada, aby monitorovali bezpečnosť dodávok podávaním vnútroštátnych správ) a článkom 42 (ktorý umožňuje členským štátom prijímať „ochranné opatrenia“ v prípade náhlej krízy v sektore elektrickej energie) smernice o elektrickej energii⁵.

Sieťové predpisy a usmernenia prijaté podľa článku 6 nariadenia (ES) č. 714/2009⁶ obsahujú harmonizované zásady pre procesy plánovania prevádzky a tvorby plánov, ktoré sú potrebné na predpovedanie ťažkostí v oblasti prevádzkovej bezpečnosti v reálnom čase. Návrh nariadenia dopĺňa tieto technické pravidlá vytvorením administratívnych a politických mechanizmov, ktoré majú pomôcť vnútroštátnym orgánom pri prevencii a riadení krízových situácií vo vzájomnej spolupráci, a to tak, aby sa zároveň vyhli neprimeraným zásahom do trhu a úloh PPS.

Navrhované nariadenie vychádza najmä z *usmernení o prevádzkovaní sústavy*⁷ a *sieťového predpisu o stavoch núdze a obnovy prevádzky*⁸, ktoré obsahujú technické pravidlá, podľa

⁴ Tretí balík v oblasti elektrickej energie tvorí smernica Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2009/72/ES z 13. júla 2009 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou, nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 714/2009 z 13. júla 2009 o podmienkach prístupu do sústavy pre cezhraničné výmeny elektriny a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 713/2009 z 13. júla 2009, ktorým sa zriaďuje Agentúra pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky.

⁵ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2009/72/ES z 13. júla 2009 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou, ktorou sa zrušuje smernica 2003/54/ES (Ú. v. EÚ L 211, 14.8.2009, s. 55).

⁶ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 714/2009 z 13. júla 2009 o podmienkach prístupu do sústavy pre cezhraničné výmeny elektriny, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1228/2003 (Ú. v. EÚ L 211, 14.8.2009, s. 15).

⁷ Nariadenie Komisie (EÚ) .../... z XXX, ktorým sa stanovuje usmernenie pre prevádzkovanie elektrizačnej prenosovej sústavy (Ú. v. EÚ [...]).

⁸ Nariadenie Komisie (EÚ) .../... z XXX, ktorým sa stanovuje sieťový predpis o stavoch núdze a obnovy prevádzky v sektore elektrickej energie (Ú. v. EÚ [...]).

ktorých majú PPS zaisťovať bezpečnosť sústavy, a to aj v núdzových situáciách. Tieto pravidlá by PPS mali umožniť účinne riešiť väčšinu incidentov, ale samé osebe nezaručujú, že členské štáty budú náležite pripravené na rozsiahlejšie krízové situácie a ich riadenie, predovšetkým na tie, ktoré presahujú hranice a často si vyžadujú politicky citlivé rozhodnutia (napr. prerušenie dodávok elektriny).

Navrhované nariadenie je v súlade s existujúcimi právnymi predpismi v oblasti kybernetickej bezpečnosti a kritickej infraštruktúry. Pokiaľ ide o kybernetickú bezpečnosť, všeobecné pravidlá sú stanovené v smernici (EÚ) 2016/1148 (smernica NIS)⁹, pričom konkrétne pravidlá zohľadňujúce nové riziká vyplývajúce z digitalizácie energetických systémov sa prednostne vypracujú v sieťovom predpise, s ktorým sa počíta v rámci revidovaného nariadenia o elektrickej energii. Navrhovaným nariadením sa dopĺňa smernica NIS, a to zabezpečením riadneho určenia kybernetických incidentov za riziko a náležitého zohľadnenia opatrení prijatých na ich riešenie v plánoch pripravenosti na riziká. Navrhovaným nariadením sa dopĺňa aj smernica Rady 2008/114/ES¹⁰, ktorou sa stanovil spoločný postup identifikácie európskych kritických infraštruktúr, napr. infraštruktúr a zariadení na výrobu a prenos energie, a ich ochrany pred teroristickými útokmi a inými fyzickými rizikami. Navrhované nariadenie sa všeobecnejšie zameriava na to, ako dosiahnuť odolnosť elektrizačnej sústavy ako celku a ako riadiť vzniknuté krízové situácie.

- **Súlady s ostatnými politikami Únie**

Účelom navrhovaného nariadenia je splniť kľúčové ciele energetickej únie stanovené v rámcovej stratégii odolnej energetickej únie s výhľadovou politikou v oblasti zmeny klímy.

Navrhované nariadenie je takisto v súlade s cieľom Únie posilniť Energetické spoločenstvo. Keďže krízy dodávok elektriny môžu siahať za hranice Únie a zahŕňať aj krajiny Energetického spoločenstva, Únia by mala úzko spolupracovať so zmluvnými štátmi Energetického spoločenstva pri prevencii kríz dodávok elektriny, príprave na ne a ich riešení s cieľom zabezpečiť efektívne krízové riadenie na širšom európskom území.

2. PRÁVNÝ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

- **Právny základ**

V navrhovanom nariadení sa navrhujú opatrenia na prevenciu kríz dodávok elektriny v EÚ, prípravu na ne a ich riešenie. Právnym základom pre toto nariadenie je preto článok 194 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ).

- **Subsidiarita (v prípade inej ako výlučnej právomoci)**

V článku 194 ZFEÚ sa uvádza, že na zabezpečenie fungovania trhu v oblasti energetiky a bezpečnosti dodávok energie v Únii je potrebný určitý stupeň koordinácie, transparentnosti a spolupráce v procese tvorby politík členských štátov v oblasti bezpečnosti dodávok.

Potreba opatrení EÚ vychádza z dôkazov o tom, že prístupy jednotlivých štátov nevedú len k suboptimálnym opatreniam, ale vplyv krízy dokonca zhoršujú. Krízové situácie navyše často nie sú vymedzené štátnymi hranicami a môžu mať priamy alebo nepriamy dosah na viaceré členské štáty. Preto by sa vnútroštátne opatrenia v oblasti pripravenosti a zmierňovania následkov nemali stanovovať iba na vnútroštátnej úrovni, a to vzhľadom na

⁹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1148 zo 6. júla 2016 o opatreniach na zabezpečenie vysokej spoločnej úrovne bezpečnosti sietí a informačných systémov v Únii (Ú. v. EÚ L 194, 19.7.2016, s. 1 – 30).

¹⁰ Smernica Rady 2008/114/ES z 8. decembra 2008 o identifikácii a označení európskych kritických infraštruktúr a zhodnotení potreby zlepšiť ich ochranu (Ú. v. EÚ L 345, 23.12.2008, s. 75).

ich potenciálny vplyv na bezpečnosť dodávok v susednom členskom štáte alebo na dostupnosť opatrení na riešenie prípadných nedostatočných dodávok.

Čoraz vyššia úroveň prepojenosti trhov s elektrinou v EÚ si vyžaduje koordináciu opatrení v oblasti bezpečnosti dodávok. Ak taká koordinácia neexistuje, opatrenia prijaté len na vnútroštátnej úrovni môžu ohroziť bezpečnosť dodávok v iných členských štátoch alebo na úrovni EÚ. Situácie ako dlhé chladné obdobie v roku 2012 ukázali, že z hľadiska zaistenia dostupnosti elektrickej energie tam, kde je to najviac potrebné, sú rozhodujúce koordinované opatrenia a solidarita. Kroky jednej krajiny môžu spôsobiť riziko rozsiahlych výpadkov dodávky elektriny v susedných krajinách (napríklad jednostranné rozhodnutie jednej krajiny zaviesť zákaz vývozu malo vážne negatívne následky na odvetvia elektriny a plynu v iných krajinách). Naopak, koordinácia medzi členskými štátmi môže priniesť pestrejšiu škálu riešení.

V neprospech spotrebiteľov v EÚ nie je úplne využitý potenciál pre účinnejšie a menej nákladné opatrenia¹¹, ktoré by boli výsledkom regionálnej koordinácie.

- **Proporcionalita**

Navrhané nariadenie má viesť k dosiahnutiu primeranej úrovne pripravenosti v celej Európe, väčšej dôvere a spolupráci medzi členskými štátmi a zmierneniu následkov pre odberateľov v prípade krízy. V záujme splnenia tohto cieľa poskytuje spoločné pravidlá a zásady, ktoré sa majú dodržiavať, ako aj mechanizmy cezhraničnej spolupráce.

Návrh nepredstavuje úplnú harmonizáciu, všetky opatrenia však budú predpísané na úrovni EÚ.

Regionálna spolupráca medzi členskými štátmi je nevyhnutná na odstránenie nedostatkov súčasného systému, v ktorom je dobrovoľná spolupráca obmedzená na PPS, ako aj na to, aby bolo možné riešiť problémy na regionálnej úrovni.

- **Výber nástroja**

Hodnotením smernice o bezpečnosti dodávok elektrickej energie (hlavný právny akt v tejto oblasti) sa zistilo, že výsledkom uplatňovania zásad stanovených na úrovni EÚ členskými štátmi je mozaika vnútroštátnych pravidiel a postupov odlišných v rámci celej EÚ.

Vhodnejším nástrojom na zabezpečenie koherentného a transparentného uplatňovania opatrení na prevenciu kríz dodávok elektriny, prípravu na ne a ich riešenie je nariadenie.

3. VÝSLEDKY HODNOTENÍ EX POST, KONZULTÁCIÍ SO ZAJINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENÍ VPLYVU

- **Hodnotenia ex post/kontroly vhodnosti existujúcich právnych predpisov**

Komisia vyhodnotila smernicu o bezpečnosti dodávok elektrickej energie posúdením jej výkonnosti na základe piatich kritérií: relevantnosti, účinnosti, efektívnosti, koherentnosti a pridanej hodnoty pre EÚ. Výsledky tohto hodnotenia sa premietli do identifikácie problémov v posúdení vplyvu. Hlavné závery možno zhrnúť takto:

- smernica nebola účinná pri dosahovaní svojich cieľov, najmä pokiaľ ide o príspevok k vyššej bezpečnosti dodávok v Európe. Niektoré jej ustanovenia boli prekonané

¹¹ Existujúce makroregionálne stratégie EÚ a európska územná spolupráca posilňujú regionálnu spoluprácu medzi členskými štátmi, táto regionálna spolupráca však nezahŕňa prevenciu ani riadenie kríz dodávok elektriny.

následnými právnymi predpismi (najmä tretím balíkom a nariadením o TEN-E¹²), na druhej strane však stále existujú medzery v právnych predpisoch, najmä pokiaľ ide o prevenciu a riadenie krízových situácií,

- zásahy podľa smernice už nie sú relevantné, lebo jej ustanovenia už nezodpovedajú výzvam v oblasti bezpečnosti dodávok, ktorým v súčasnosti čelíme. Keďže elektrizačné systémy sú čoraz prepojenejšie, výlučne vnútroštátne prístupy už nemožno považovať za vhodné a
- pridaná hodnota smernice bola veľmi obmedzená, lebo smernica síce vytvorila všeobecný rámec, celkovo však nechala na členské štáty, aby stanovili vlastné normy bezpečnosti dodávok.

- **Konzultácie so zainteresovanými stranami**

Výsledkom verejnej konzultácie o pripravenosti na riziká v oblasti bezpečnosti dodávok elektrickej energie (od 15. júla do 9. októbra 2015) bolo 75 odpovedí, okrem iného od orgánov verejnej moci, medzinárodných organizácií (Medzinárodná agentúra pre energiu), európskych orgánov [Agentúra pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky (ACER) a Európska sieť prevádzkovateľov prenosových sústav pre elektrinu (ENTSO-E)] a od najdôležitejších zainteresovaných strán (spoločností a združení). Cieľom bolo získať názory zainteresovaných strán najmä na to, ako by sa členské štáty mali pripraviť a spolupracovať s ostatnými štátmi, pokiaľ ide o určenie a riadenie rizík v oblasti bezpečnosti dodávok elektriny. Hlavné výsledky konzultácie a doručené odpovede sú zhrnuté ďalej v texte a sú dostupné aj na webovej stránke Komisie¹³. V posúdení vplyvu sa zohľadnili rôzne možnosti.

Z konzultácie vyplynulo, že väčšina respondentov (spoločnosti, združenia a vlády) zastáva názor, že súčasný právny rámec (smernica o bezpečnosti dodávok) nie je dostatočný na riešenie vzájomných závislostí na integrovanom európskom trhu s elektrinou.

- **Získavanie a využívanie poznatkov**

Navrhované nariadenie a posúdenie vplyvu boli vypracované na základe veľkého množstva materiálov (pozri odkazy v poznámkach pod čiarou v posúdení vplyvu). Osobitne na účely posúdenia vplyvu sa preskúmali aj súčasné vnútroštátne pravidlá a postupy týkajúce sa pripravenosti na riziká v oblasti bezpečnosti dodávok elektrickej energie¹⁴.

V priebehu prípravy tohto návrhu sa diskutovalo o rôznych jeho aspektoch s členskými štátmi a relevantnými zainteresovanými stranami v rámci európskeho regulačného fóra pre elektrickú energiu (3. – 4. marca 2016) a skupiny pre koordináciu v oblasti elektrickej energie (16. novembra 2015 a 3. mája 2016).

- **Posúdenie vplyvu**

Všetky navrhované opatrenia získali podporu v rámci posúdenia vplyvu.

Výbor pre kontrolu regulácie vydal kladné stanovisko 4. novembra 2016.

Posúdenie vplyvu sa zameralo na štyri možnosti politiky:

¹² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 347/2013 zo 17. apríla 2013 o usmerneniach pre transeurópsku energetickú infraštruktúru, ktorým sa zrušuje rozhodnutie č. 1364/2006/ES a menia a dopĺňajú nariadenia (ES) č. 713/2009, (ES) č. 714/2009 a (ES) č. 715/2009. (Ú. v. EÚ L 115, 25.4.2013, s. 39).

¹³ <https://ec.europa.eu/energy/en/consultations/public-consultation-risk-preparedness-area-security-electricity-supply>

¹⁴ <https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/DG%20ENER%20Risk%20preparedness%20final%20report%20May2016.pdf>

- 0+ lepšie vykonávanie a presadzovanie (neregulačný prístup);
1. minimálne pravidlá uplatňované členskými štátmi;
 2. minimálne pravidlá uplatňované členskými štátmi plus regionálna spolupráca a
 3. úplná harmonizácia a rozhodovanie na regionálnej úrovni.

Možnosť 0+ sa neprijala, pretože lepšie vykonávanie a presadzovanie by nemalo význam, keďže súčasný legislatívny rámec stanovuje len všeobecné zásady a poskytuje členským štátom veľmi veľkú mieru voľnosti pri ich uplatňovaní.

V prípade možnosti 1 by sa dosiahla väčšia porovnateľnosť a transparentnosť medzi členskými štátmi v oblasti pripravenosti na riziká, nezohľadňuje sa v nej však potreba posilniť cezhraničnú spoluprácu.

Možnosť 2 rieši mnohé nedostatky možnosti 1 a poskytuje účinnejší balík riešení. Najmä regionálne koordinované plány zabezpečia, aby sa riziká určovali na regionálnej úrovni a aby sa prijímali jednotné opatrenia na prevenciu a riadenie krízových situácií.

Možnosť 3 predstavuje mimoriadne zasahujúci prístup zameraný na riešenie možných rizík úplnou harmonizáciou zásad a predpisovaním konkrétnych riešení.

Uprednostňovanou možnosťou je možnosť 2.

Pri skúmaní možnosti 2 sa uvažovalo s týmito účinkami:

1. Hospodárske vplyvy

V analýze sa dospelo k záveru, že možnosť 2 bude viesť k lepšej pripravenosti na krízové situácie pri nižších nákladoch vďaka lepšej regionálnej koordinácii. Z výsledkov simulácií¹⁵ vyplýva, že dobre integrované trhy a regionálna koordinácia v obdobiach extrémnych poveternostných podmienok majú zásadný význam pri riešení v čase zaťaženia sústavy (vysoký dopyt) a minimalizovaní pravdepodobnosti prerušenia dodávok elektriny.

Čo je najdôležitejšie, v prípade prístupu na vnútroštátnej úrovni sa nezohľadňuje príspevok susedných krajín v krízovej situácii, kým regionálny prístup vedie k lepšiemu využitiu elektrární a zvýšeniu pravdepodobnosti, že nedôjde k výpadku zaťaženia. To sa meria ukazovateľom bezpečnosti dodávok „očakávaná nedodaná energia“ (expected energy non-served – EENS), čo je elektrina, ktorá nebola dodaná spotrebiteľom v dôsledku stavu bez napätia, vyjadrená ako percento ročného odberu. Ak prebieha spolupráca medzi členskými štátmi, percentuálna hodnota nedodanej elektriny sa výrazne znižuje (hodnota EENS klesne z 0,36 % v prípade scenára bez spolupráce na 0,02 % v prípade regionálnej spolupráce).

Posilnená koordinácia by znížila celkové náklady sústavy, čo by mohlo mať kladný vplyv na ceny pre spotrebiteľov. Naopak nedostatočná koordinácia pri prevencii a riadení krízových situácií by znamenala významné alternatívne náklady. V nedávnej štúdii sa zistilo, že integrácia európskeho trhu s elektrinou by bola významným prínosom (12,5 – 40 miliárd EUR v období do roku 2030). Táto suma by však bola nižšia o 3 až 7,5 miliardy EUR, ak by chceli členské štáty dosiahnuť ciele bezpečnosti dodávok elektriny samostatne¹⁶.

2. Koho a ako sa vplyv dotkne?

¹⁵ Artelys (2016): *Study S16: Analysis revenue related risks for power producers* (Štúdia S16: analýza výnosových rizík pre výrobcov energie). Artelys (2016): *Study S4: Generation and System Adequacy Analysis* (Štúdia S4: analýza primeranosti výroby a sústavy).

¹⁶ Benefits of an integrated European energy market (Výhody integrovaného európskeho trhu s elektrinou) (2013), BOOZ&CO.

Možnosť 2 bude mať pozitívny vplyv na spoločnosť ako celok i konkrétne na spotrebiteľov elektrickej energie, lebo pomáha predchádzať krízovým situáciám a zbytočným a neprimeraným prerušeniam. Prevencia a riadenie kríz budú účinnejšie vďaka požiadavke, aby členské štáty účinne spolupracovali a zavádzali nástroje na monitorovanie bezpečnosti dodávok prostredníctvom skupiny pre koordináciu v oblasti elektrickej energie.

Opatrenia budú mať pozitívny vplyv aj na podnikateľské prostredie, lebo sa výrazne zvýši transparentnosť a porovnateľnosť, pokiaľ ide o spôsoby, akými sa členské štáty pripravujú na krízové situácie a ako ich chcú riadiť. Tým sa zvýši právna istota pre investorov, výrobcov energie a energetické burzy, ale aj pre PPS, ktorí riadia krátkodobé krízové situácie.

Najviac dotknutými zainteresovanými stranami budú príslušné orgány (napr. ministerstvá, vnútroštátne regulačné orgány) ako aktéri zodpovední za vypracovanie plánov pripravenosti na riziká (pozri ďalej uvedené posúdenie vplyvu na orgány verejnej moci).

• **Vhodnosť právnych predpisov a ich zjednodušenie**

Návrhom sa môže zvýšiť administratívna záťaž, ale len v obmedzenom rozsahu. Najmä orgány jednotlivých štátov sa budú musieť vopred dohodnúť na časti svojich plánov pripravenosti na riziká týkajúcej sa regionálnej úrovne. Skúsenosti však ukazujú, že prístup k posudzovaniu rizík a pripravenosti viac zameraný na regióny je technicky a právne uskutočniteľný a má významné prínosy pre spotrebiteľov i hospodárstvo ako celok. Keďže regionálne časti plánov budú v skutočnosti vypracúvať regionálne koordinačné centrá medzi PPS, celkové dodatočné zaťaženie orgánov členských štátov bude obmedzené a jednoznačne kompenzované praktickými prínosmi tejto spolupráce¹⁷.

Intenzívnejšia regionálna spolupráca takisto umožní členským štátom vytvárať synergie, učiť sa od seba navzájom a spoločne vyvíjať najlepšie postupy. Časom by to malo viesť k zníženiu administratívneho vplyvu.

Európski aktéri, ako sú Komisia a ENTSO-E, budú poskytovať usmernenia a uľahčovať proces prípravy na riziká a ich riadenie. Zároveň tak pomôžu znížiť vplyv na členské štáty.

Nevznikne žiadny nový orgán a existujúce povinnosti sa zjednodušia. Skupina pre koordináciu v oblasti elektrickej energie je napríklad existujúci orgán, ktorý sa už pravidelne stretáva, pričom zámerom je prideliť jej osobitné úlohy a zefektívniť tak jej fungovanie. Okrem toho sa znížia oznamovacie povinnosti jednotlivých štátov (napr. zrušením povinnosti podľa článku 4 smernice o elektrickej energii) a podávanie správ na úrovni EÚ bude prebiehať v kontexte existujúcich správ a oznamovacích povinností (napr. výročná správa agentúry ACER o monitorovaní vnútorných trhov s elektrinou a plynom).

4. VPLYV NA ROZPOČET

Jediný vplyv na rozpočet spojený s týmto návrhom sa týka zdrojov Agentúry pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky (ACER). Tento vplyv je opísaný v legislatívnom finančnom výkaze, ktorý je pripojený k paralelnému návrhu prepracovaného nariadenia Komisie o zriadení ACER.

¹⁷ Škandinávské PPS, regulačné orgány a orgány v oblasti energetiky spolupracujú v rámci Severského fóra pre a riadenie neplánovaných udalostí a kríz (NordBER). To zahŕňa výmenu informácií, spoločné pracovné skupiny a plánovanie pre prípad neplánovaných udalostí v celom škandinávskom odvetví energetiky ako doplnok vnútroštátnych núdzových opatrení a spolupráce PPS (www.nordber.org).

5. ĎALŠIE PRVKY

• Plány vykonávania a monitorovanie, hodnotenie a predkladanie správ

Komisia bude monitorovať vykonávanie opatrení navrhovaného nariadenia členskými štátmi. V prípade potreby im ponúkne pomoc pri vykonávaní nevyhnutných zmien v ich vnútroštátnych právnych predpisoch a uskutoční semináre so všetkými členskými štátmi (napr. v rámci skupiny pre koordináciu v oblasti elektrickej energie) alebo dvojstranné stretnutia na tému vypracovania plánov pripravenosti na riziká. Ak nejaký členský štát nesplní svoju povinnosť vykonať právny predpis Únie, Komisia podľa potreby využije postup stanovený v článku 258 ZFEÚ.

Komisia bude priebežne monitorovať aj bezpečnosť dodávok v EÚ v spolupráci so skupinou pre koordináciu v oblasti elektrickej energie.

• Podrobné vysvetlenie konkrétnych ustanovení návrhu

Navrhované nariadenie obsahuje tieto prvky:

1. Spoločné pravidlá na prevenciu kríz a nástroje na zabezpečenie cezhraničnej spolupráce:
 - Členské štáty by mali určiť príslušný orgán zodpovedný za plnenie úloh stanovených v tomto nariadení, najmä vypracovanie plánu pripravenosti na riziká;
 - Členské štáty by mali vypracovať plány pripravenosti na riziká po konzultáciách so zainteresovanými stranami, aby sa zabezpečila maximálna pripravenosť na krízy dodávok elektriny a účinné riadenie týchto situácií, ak sa vyskytnú. Plány by sa mali vypracovať na základe scenárov krízy dodávok elektriny, ktoré identifikuje ENTSOE a členské štáty, a mali by obsahovať plánované alebo prijaté opatrenia na prevenciu a zmiernenie týchto scenárov;
 - Pred prijatím plánu by mal príslušný orgán predložiť návrh príslušným orgánom v regióne a skupine pre koordináciu v oblasti elektrickej energie na konzultáciu. Po konzultácii by sa mal konečný plán zaslať Komisii, zverejniť a každé tri roky aktualizovať, pokiaľ si okolnosti nevyžadujú častejšie aktualizácie;
 - Plány by mali mať dve časti, v ktorých sa stanovujú vnútroštátne opatrenia a koordinované opatrenia dohodnuté medzi členskými štátmi v jednotlivých regiónoch. Mali by zohľadňovať osobitné charakteristiky každého členského štátu a jasne vymedziť úlohy a povinnosti príslušných orgánov.
 - Všetky opatrenia obsiahnuté v plánoch by mali byť jasne vymedzené, transparentné, primerané, nediskriminačné a overiteľné. Nemali by ohrozovať bezpečnosť dodávok elektriny v iných členských štátoch ani v Únii ako celku a
 - plány by mali zahŕňať opatrenia na zabezpečenie náležitej prevencie a riadenia v situácii súbežných kríz. Mali by byť schválené na regionálnej úrovni a zahŕňať aspoň:
 - a) určenie regionálneho krízového manažéra alebo štábu;
 - b) mechanizmy výmeny poznatkov, informovania a spolupráce v regióne;
 - c) opatrenia na zmiernenie vplyvu krízy vrátane situácií súbežných kríz (napr. regionálne plány odpínania záťaže alebo iné opatrenia vzájomnej pomoci);
 - d) prípadné systémy náhrady nákladov spojené s opatreniami pomoci a
 - e) postupy vykonávania ročných skúšok plánov.

2. Riadenie kríz dodávok elektriny:

- Nariadením sa ukladá členským štátom povinnosť v prípade krízy dodávok elektriny bezodkladne informovať susedné členské štáty a Komisiu. Takisto musia poskytnúť informácie o príčinách krízy, prijatých a plánovaných opatreniach na jej zmiernenie a nožnej potrebe pomoci od iných členských štátov.
- Členské štáty sú povinné informovať Komisiu a skupinu pre koordináciu v oblasti elektrickej energie, ak majú konkrétne, závažné a spoľahlivé informácie o tom, že by mohlo dôjsť k udalosti, ktorá by pravdepodobne mala za následok výrazné zhoršenie dodávok elektriny;
- Členské štáty majú spolupracovať v duchu solidarity pri príprave na krízy dodávok elektriny a ich riadení s cieľom za náhradu zabezpečiť dodávky elektriny do miest, kde je to najviac potrebné a
- V prípade krízy dodávok elektriny musia členské štáty konať v plnom súlade s pravidlami vnútorného trhu s elektrinou. Netrhové opatrenia možno využiť až ako poslednú možnosť a musia byť nevyhnutné, primerané, nediskriminačné a dočasné.

3. Ukazovatele bezpečnosti dodávok a posúdenia rizík:

- V návrhu sa vyžaduje, aby ENTSO-E vypracovala metodiku identifikácie kríz dodávok elektriny na regionálnej úrovni, prinajmenšom s ohľadom na tieto riziká:
 - a) zriedkavé a extrémne prírodné nebezpečenstvá;
 - b) náhodné riziká nad rámec bezpečnostného kritéria N-1¹⁸;
 - c) následné nebezpečenstvá, napríklad nedostatok palív a
 - d) úmyselné útoky;
- Pri vypracúvaní plánu pripravenosti na riziká by mali ENTSO-E a členské štáty použiť túto metodiku na určenie najrelevantnejších krízových scenárov a
- ENTSO-E by mala vypracovať aj metodiku na posúdenie krátkodobej primeranosti, najmä sezónnej primeranosti, ako aj prognóz týždennej až vnútrodennej primeranosti výroby. Po schválení ACER by ju mali členské štáty a ENTSO-E použiť vo svojich posúdeniach krátkodobej primeranosti. Navrhované posúdenie krátkodobej primeranosti dopĺňa posúdenie dlhodobej primeranosti zdrojov navrhované v revidovanom nariadení o elektrickej energii, čím sa zabezpečí koordinované európske posudzovanie primeranosti na účely posúdenia potreby kapacitných mechanizmov.

4. Hodnotenie a monitorovanie:

- V záujme zabezpečenia transparentnosti po kríze dodávok elektriny by mali postihnuté členské štáty vykonať hodnotenie ex post krízy a jej následkov.
- Tento návrh zahŕňa systematické monitorovanie bezpečnosti dodávok v EÚ prostredníctvom skupiny pre koordináciu v oblasti elektrickej energie.

¹⁸

Podľa „usmernenia pre prevádzkovanie elektrizačnej prenosovej sústavy“ je „kritérium (N-1)“ pravidlo, podľa ktorého sa prvky, ktoré zostanú v prevádzke v rámci regulačnej oblasti PPS po výskyte neplánovanej udalosti, dokážu prispôsobiť novej prevádzkovej situácii bez porušenia limitov prevádzkovej bezpečnosti.

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY**o pripravenosti na riziká v sektore elektrickej energie, ktorým sa zrušuje smernica 2005/89/ES**

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 194,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru¹⁹,so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov²⁰,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom,

keďže:

- (1) V sektore elektrickej energie v Únii prebieha hlboká transformácia charakterizovaná decentralizovanejšími trhmi s väčším počtom aktérov, lepšie prepojenými sústavami a vyšším podielom energie z obnoviteľných zdrojov. Cieľom smernice xxx/nariadenia xxx [odkaz na navrhovanú smernicu o elektrickej energii a nariadenie o elektrickej energii] v reakcii na túto situáciu je modernizovať právny rámec upravujúci vnútorný trh Únie s elektrinou tak, aby trhy a siete fungovali optimálnym spôsobom v prospech podnikov a spotrebiteľov.
- (2) Dobre fungujúce trhy a sústavy sú najlepšou zárukou bezpečnosti dodávok. Aj keď trhy a sústavy fungujú dobre, riziko krízy dodávok elektriny (v dôsledku extrémnych poveternostných podmienok, úmyselných útokov alebo nedostatku palív) však nemožno nikdy vylúčiť. Následky krízových situácií často siahajú za štátne hranice. Aj v prípade, že incidenty vzniknú na miestnej úrovni, ich účinky sa môžu rýchlo rozšíriť za hranice. Niektoré extrémne okolnosti, napríklad chladné obdobia, vlny horúčav alebo kybernetické útoky, môžu naraz zasiahnuť celé regióny.
- (3) Vzhľadom na prepojenosť trhov s elektrinou a elektrizačných sústav nemožno prevenciu a riadenie kríz považovať za výlučnú zodpovednosť jednotlivých štátov. Potrebný je spoločný rámec pravidiel a koordinovaných postupov, aby mohli členské štáty a iní aktéri účinne spolupracovať bez ohľadu na hranice v duchu transparentnosti a solidarity.
- (4) V smernici Európskeho parlamentu a Rady 2005/89/ES²¹ sa stanovujú potrebné opatrenia, ktoré by členské štáty mali prijať na zaistenie bezpečnosti dodávok

¹⁹ Ú. v. EÚ C , , s. .²⁰ Ú. v. EÚ C , , s. .

elektriny vo všeobecnosti. Ustanovenia uvedenej smernice boli do značnej miery prekonané následnými právnymi predpismi, a to najmä pokiaľ ide o organizáciu trhov s cieľom zabezpečiť dostatočnú kapacitu, spoluprácu prevádzkovateľov prenosových sústav v záujme zabezpečenia stability systému²² a potrebu zabezpečiť existenciu primeranej infraštruktúry²³. Toto nariadenie sa týka konkrétnej otázky prevencie a riadenia kríz v sektore elektrickej energie.

- (5) Usmernenia pre prevádzkovanie elektrizačnej prenosovej sústavy²⁴ a sieťový predpis o stavoch núdze a obnovy prevádzky v sektore elektrickej energie²⁵ tvoria podrobný súbor pravidiel, ktoré upravujú konanie a spoluprácu prevádzkovateľov prenosových sústav a iných relevantných aktérov v záujme bezpečnosti sústavy. Tieto technické pravidlá by mali zaistiť, aby sa väčšina incidentov v sektore elektrickej energie riešila účinne na prevádzkovej úrovni. Toto nariadenie sa zameriava na krízy dodávok elektriny, ktoré môžu mať väčší rozsah a vplyv. Stanovuje sa v ňom, čo majú členské štáty robiť na prevenciu týchto situácií a aké opatrenia majú prijať, ak už samotné prevádzkové pravidlá nebudú stačiť. Aj v krízových situáciách by sa však pravidlá prevádzkovania sústavy mali naďalej plne dodržiavať.
- (6) Týmto nariadením sa stanovuje spoločný rámec pravidiel prevencie kríz dodávok elektriny, prípravy na ne a ich riadenia, čím sa zvýši transparentnosť vo fáze prípravy a v priebehu krízy dodávok elektriny a zabezpečí sa, aby sa aj v prípade krízy elektrina dodávala do miest, kde je to najviac potrebné. Členské štáty budú musieť spolupracovať na regionálnej úrovni v duchu solidarity. V nariadení sa zároveň stanovuje rámec pre účinné monitorovanie bezpečnosti dodávok v Európe prostredníctvom skupiny pre koordináciu v oblasti elektrickej energie. To by malo viesť k lepšej pripravenosti na riziká pri nižších nákladoch. Mal by sa posilniť aj vnútorný trh s elektrinou zvýšením vzájomnej dôvery medzi členskými štátmi a vylúčením neprimeraných štátnych zásahov v krízových situáciách, najmä zamedzením neoprávnenému obmedzovaniu cezhraničných tokov.
- (7) Smernica o bezpečnosti sietí a informačných systémov (smernica NIS)²⁶ obsahuje všeobecné pravidlá, zatiaľ čo osobitné pravidlá týkajúce sa kybernetickej bezpečnosti sa vytvoria prostredníctvom sieťového predpisu, ktorý sa plánuje v rámci [*navrhované nariadenie o elektrickej energii*]. Týmto nariadením sa dopĺňa smernica NIS tým, že zabezpečuje riadne určenie kybernetických incidentov za riziko a náležitého zohľadnenia opatrení prijatých na ich riešenie v plánoch pripravenosti na riziká.
- (8) V smernici Rady 2008/114/ES²⁷ sa stanovuje proces zvyšovania bezpečnosti označených európskych kritických infraštruktúr vrátane určitej infraštruktúry

²¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/89/ES z 18. januára 2006 o opatreniach na zabezpečenie bezpečnosti dodávok elektrickej energie a investícií do infraštruktúry (Ú. v. EÚ L 33, 4.2.2006, s. 22).
²² Odkaz na revidovaný tretí balík.

²³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 347/2013 zo 17. apríla 2013 o usmerneniach pre transeurópsku energetickú infraštruktúru, Ú. v. EÚ L 115, 24.4.2013, s. 39.

²⁴ Nariadenie Komisie (EÚ) .../... z XXX, ktorým sa stanovuje usmernenie pre prevádzkovanie elektrizačnej prenosovej sústavy, Ú. v. EÚ [...].

²⁵ Nariadenie Komisie (EÚ) .../... z XXX, ktorým sa stanovuje sieťový predpis o stavoch núdze a obnovy prevádzky v sektore elektrickej energie, Ú. v. EÚ [...].

²⁶ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1148 zo 6. júla 2016 o opatreniach na zabezpečenie vysokej spoločnej úrovne bezpečnosti sietí a informačných systémov v Únii (Ú. v. EÚ L 194, 19.7.2016, s. 1 – 30).

²⁷ Smernica 2008/114/ES z 8. decembra 2008 o identifikácii a označení európskych kritických infraštruktúr a zhodnotení potreby zlepšiť ich ochranu (Ú. v. EÚ L 345, 23.12.2008, s. 75).

elektrizačných sústav v Únii. Smernica 2008/114/ES spolu s týmto nariadením prispieva k vytvoreniu komplexnej koncepcie energetickej bezpečnosti v Únii.

- (9) Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1313/2013/EÚ²⁸ o mechanizme Únie v oblasti civilnej ochrany obsahuje požiadavky na členské štáty, aby vypracovali posúdenia rizík na celoštátnej alebo príslušnej nižšej úrovni každé tri roky a aby rozvíjali a zdokonaľovali plánovanie riadenia rizík v prípade katastrof. Osobitné opatrenia v tomto nariadení týkajúce sa prevencie rizika, pripravenosti a plánovania by mali byť koherentné so všeobecnejšími vnútroštátnymi posúdeniami rizík zameranými na viaceré riziká, ktoré sa vyžadujú podľa rozhodnutia č. 1313/2013/EÚ.
- (10) Členské štáty by mali určiť jeden príslušný orgán ako kontaktné miesto na uľahčenie prevencie, výmeny informácií a hodnotenia krízy dodávok elektriny ex post. Môže to byť jestvujúci alebo nový subjekt.
- (11) Spoločný prístup k prevencii a riadeniu kríz si predovšetkým vyžaduje, aby členské štáty používali rovnaké metódy a vymedzenie pojmov na určovanie rizík súvisiacich s bezpečnosťou dodávok elektriny a aby dokázali účinne porovnávať svoju výkonnosť a výkonnosť svojich susedov v tejto oblasti. V nariadení sa určujú dva ukazovatele na monitorovanie bezpečnosti dodávok elektriny v Únii: „očakávaná nedodaná energia“ (expected energy non served – EENS) vyjadrená v GWh/rok a „očakávaný výpadok zaťaženia“ (loss of load expectation – LOLE) vyjadrený v hodinách/rok. Tieto ukazovatele sú súčasťou európskeho posúdenia primeranosti zdrojov vykonaného Európskou sieťou prevádzkovateľov prenosových sústav pre elektrinu (ENTSO-E) podľa [článku 19 navrhovaného nariadenia o elektrickej energii]. Skupina pre koordináciu v oblasti elektrickej energie bude vykonávať pravidelné monitorovanie bezpečnosti dodávok na základe výsledkov týchto ukazovateľov. Tieto ukazovatele by mala využívať aj Agentúra pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky (ďalej len „agentúra“) pri podávaní správ o výkonnosti členských štátov v oblasti bezpečnosti dodávok v rámci svojich výročných správ o monitorovaní trhu s elektrinou podľa [článku 16 navrhovaného nariadenia ACER].
- (12) Na zabezpečenie koherentnosti posúdení rizík, ktorá prispieva k dôvere medzi členskými štátmi v krízových situáciách, je potrebný spoločný prístup k identifikácii rizikových scenárov. ENTSO-E by preto mala vypracovať spoločnú metodiku určovania rizík v spolupráci s agentúrou, pričom ENTSO-E by túto metodiku navrhla a agentúra by ju schválila.
- (13) Na základe tejto spoločnej metodiky by ENTSO-E mala pravidelne vypracúvať a aktualizovať regionálne krízové scenáre a určovať najvýznamnejšie riziká pre jednotlivé regióny, napríklad extrémne poveternostné podmienky, prírodné katastrofy, nedostatok palív či úmyselné útoky. Pri zvažovaní rizikového scenára nedostatku plynu ako paliva by sa riziko narušenia dodávok plynu malo posudzovať na základe scenárov narušenia dodávok plynu a infraštruktúry vypracovaných Európskou sieťou prevádzkovateľov prepravných sietí pre plyn podľa článku 6 ods. 6 nariadenia o bezpečnosti dodávok plynu [navrhované nariadenie o bezpečnosti dodávok plynu]. Členské štáty by mali na tomto základe vytvárať a aktualizovať svoje vnútroštátne krízové scenáre v zásade každé tri roky. Tieto scenáre by mali byť základom pre plány pripravenosti na riziká. Pri určovaní rizík na vnútroštátnej úrovni by členské štáty mali opísať aj možné riziká, ktoré vidia v súvislosti s vlastníctvom infraštruktúry potrebnej pre bezpečnosť dodávok, ako aj možné opatrenia prípadne prijaté na riešenie týchto

²⁸

Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1313/2013/EÚ zo 17. decembra 2013 o mechanizme Únie v oblasti civilnej ochrany (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 24).

rizík (napríklad všeobecné alebo sektorové právne predpisy upravujúce preverovanie investícií, osobitné práva pre niektorých akcionárov atď.), pričom by mali takéto opatrenia zdôvodniť.

- (14) Regionálny prístup k určovaniu rizikových scenárov a vypracúvaniu preventívnych a zmierňujúcich opatrení by mal priniesť podstatné výhody z hľadiska účinnosti a opatrení a optimálneho využitia zdrojov. V prípade súbežnej krízy dodávok elektriny navyše koordinovaný a vopred schválený prístup zabezpečí jednotnú reakciu a zníži riziko negatívnych vedľajších účinkov, ktoré by výlučne vnútroštátne opatrenia mohli mať v susedných členských štátoch. Toto nariadenie teda vyžaduje spoluprácu členských štátov na regionálnej úrovni.
- (15) Ako je uvedené v [navrhovanom nariadení o elektrickej energii], regionálne operačné centrá by mali pravidelne posudzovať relevantné riziká, lebo v týchto situáciách sú poverené prevádzkovým riadením. S cieľom zabezpečiť, aby mohli účinne vykonávať svoje úlohy a konať v úzkej spolupráci s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi pri prevencii a zmierňovaní rozsiahlejších incidentov, by regionálna spolupráca požadovaná podľa tohto nariadenia mala vychádzať zo štruktúr regionálnej spolupráce využívaných na technickej úrovni, konkrétne s využitím skupín členských štátov, ktoré majú spoločné regionálne operačné centrum.
- (16) V [navrhovanom nariadení o elektrickej energii] sa predpisuje používanie spoločnej metodiky pri európskom posúdení strednodobej až dlhodobej primeranosti zdrojov (10-ročné až ročné obdobie), aby sa zabezpečilo, že členské štáty budú rozhodovať o možných investičných potrebách na transparentnom a spoločne dohodnutom základe. Toto posúdenie má odlišný účel ako posúdenia krátkodobej primeranosti, ktoré sú určené na odhalenie možných problémov súvisiacich s primeranosťou v krátkom časovom rámci – konkrétne ide o sezónne výhľady (šesť mesiacov vopred) a posúdenia týždennej či vnútrodennej primeranosti. Pokiaľ ide o krátkodobé posúdenia, je potrebný spoločný prístup k spôsobu odhaľovania možných problémov súvisiacich s primeranosťou. ENTSO-E bude vydávať zimné a letné výhľady, v ktorých bude upozorňovať členské štáty a prevádzkovateľov prenosových sústav na riziká súvisiace s bezpečnosťou dodávok, ktoré sa môžu vyskytnúť v nasledujúcich šiestich mesiacoch. Aby boli tieto výhľady čo najpresnejšie, mali by vychádzať zo spoločnej metodiky založenej na pravdepodobnosti, ktorú navrhne ENTSO-E a schváli agentúra. V záujme posilnenia regionálneho prístupu k posudzovaniu rizík by ENTSO-E mala byť schopná delegovať úlohy týkajúce sa sezónnych výhľadov na regionálne operačné centrá.
- (17) Prevádzkovatelia prenosových sústav a regionálne operačné centrá by mali uplatňovať metodiku použitú na vypracovanie sezónnych výhľadov aj pri vykonávaní všetkých ostatných druhov krátkodobých posúdení rizík, teda pri prognózach týždennej až vnútrodennej primeranosti výroby stanovených v nariadení Komisie, ktorým sa stanovuje usmernenie pre prevádzkovanie elektrizačnej prenosovej sústavy.
- (18) V záujme zabezpečenia spoločného prístupu k prevencii a riadeniu kríz by mal príslušný orgán každého členského štátu vypracovať plán pripravenosti na riziká po konzultáciách so zainteresovanými stranami. V pláne by mali byť opísané účinné, primerané a nediskriminačné opatrenia týkajúce sa všetkých určených krízových scenárov. Plány by mali zabezpečovať transparentnosť, najmä pokiaľ ide o podmienky, za ktorých možno prijať netrhové opatrenia na zmiernenie krízových situácií. Všetky plánované netrhové opatrenia by mali byť v súlade s pravidlami stanovenými v tomto nariadení.

- (19) Plány by mali mať dve časti, v ktorých sa stanovujú vnútroštátne opatrenia a regionálne opatrenia dohodnuté medzi členskými štátmi v regióne. Regionálne opatrenia sú nutné najmä v prípade súbežnej krízy, keď koordinovaný a vopred dohodnutý prístup zabezpečí jednotnú reakciu a zníži riziko negatívnych vedľajších účinkov. Plány by mali zohľadňovať osobitné charakteristiky členského štátu a jasne vymedziť úlohy a povinnosti príslušných orgánov. Vnútroštátne opatrenia by mali v plnej miere zohľadňovať dohodnuté regionálne opatrenia a plne využiť príležitosti, ktoré prináša regionálna spolupráca. Plány by mali mať technickú a prevádzkovú povahu, pričom ich funkciou by malo byť predchádzať výskytu alebo zhoršeniu krízy dodávok elektriny a zmierňovať jej vplyv.
- (20) Plány by sa mali pravidelne aktualizovať. S cieľom zabezpečiť, aby plány boli vždy aktuálne a účinné, by príslušné orgány každého regiónu mali v spolupráci s regionálnymi operačnými centrami organizovať každoročné simulácie na overenie vhodnosti plánov.
- (21) Vzorové dokumenty by mali uľahčiť vypracúvanie plánov a konzultácie s inými členskými štátmi v príslušnom regióne a so skupinou pre koordináciu v oblasti elektrickej energie. Konzultácie v rámci regiónu a v skupine pre koordináciu v oblasti elektrickej energie by mali slúžiť na to, aby opatrenia prijaté v jednom členskom štáte alebo regióne neohrozili bezpečnosť dodávok v iných členských štátoch alebo regiónoch.
- (22) Výmena informácií v prípade krízovej situácie je rozhodujúca na zabezpečenie koordinovaného postupu a cielenej pomoci. Podľa tohto nariadenia preto musia členské štáty v prípade krízy dodávok elektriny bezodkladne informovať susedné členské štáty a Komisiu. Takisto by mali poskytnúť informácie o príčinách krízy, prijatých a plánovaných opatreniach na jej zmiernenie a možnej potrebe pomoci od iných členských štátov. Ak táto pomoc presahuje rámec bezpečnosti dodávok elektriny, uplatniteľným legislatívnym rámcom zostáva mechanizmus Únie v oblasti civilnej ochrany.
- (23) Dôležité je uľahčovať komunikáciu a informovanosť členských štátov vždy, keď majú konkrétne, závažné a spoľahlivé informácie, že môže dôjsť k udalosti, ktorá by mohla viesť k výraznému zhoršeniu dodávok elektriny. Za týchto okolností by mali členské štáty bezodkladne informovať Komisiu a skupinu pre koordináciu v oblasti elektrickej energie, a najmä im poskytnúť informácie o príčinách tohto zhoršenia, plánovaných opatreniach na prevenciu krízy dodávok elektriny a možnej potrebe pomoci od iných členských štátov.
- (24) V prípade krízy dodávok elektriny by si členské štáty mali navzájom pomáhať v duchu solidarity a mali by zabezpečiť, aby sa elektrina dodávala do miest, kde je to najviac potrebné. Táto spolupráca by mala byť založená na vopred dohodnutých opatreniach stanovených v plánoch pripravenosti na riziká. Pri dohadovaní sa na spolupráci by členské štáty mali zohľadniť sociálne a hospodárske faktory vrátane bezpečnosti občanov, ako aj primeranosť. Nabádajú sa, aby si vymieňali najlepšie postupy a využívali skupinu pre koordináciu v oblasti elektrickej energie ako diskusnú platformu na identifikovanie dostupných možností spolupráce a solidárnych opatrení, a to aj vrátane mechanizmov náhrad. Komisia môže uľahčovať prípravu regionálne koordinovaných opatrení v danom regióne.
- (25) Toto nariadenie by malo energetickým podnikom a odberateľom umožniť, aby pri riešení kríz dodávok elektriny mohli čo najdlhšie využívať trhové mechanizmy stanovené v *[navrhovanej smernici o elektrickej energii a nariadení o elektrickej*

energii]. Pravidlá, ktorými sa riadi vnútorný trh, ako aj pravidlá prevádzkovania sústavy, by sa mali dodržiavať aj v krízových situáciách. To znamená, že netrhové opatrenia, ako je nútené odpojenie odberu alebo poskytovanie mimoriadnych dodávok mimo bežného fungovania trhu, by sa mali prijať až ako posledná možnosť, keď sa vyčerpali všetky možnosti, ktoré ponúka trh. Nútené odpojenie odberu by sa teda malo zaviesť až po vyčerpaní všetkých možností dobrovoľného odpojenia odberu. Všetky netrhové opatrenia by mali byť okrem toho nevyhnutné, primerané, nediskriminačné a dočasné.

- (26) V záujme zabezpečenia transparentnosti po kríze dodávok elektriny by dotknuté členské štáty mali vykonať hodnotenie krízy a jej následkov ex post s náležitým zapojením svojho vnútroštátneho regulačného orgánu. V tomto hodnotení by sa okrem mala zohľadniť účinnosť a primeranosť prijatých opatrení, ako aj ich hospodárske náklady. Malo by zahŕňať aj cezhraničné aspekty, ako je napríklad vplyv opatrení na iné členské štáty a miera pomoci prijatej od nich.
- (27) Povinnosti týkajúce sa transparentnosti by mali zaistiť, aby všetky opatrenia prijaté na prevenciu alebo riadenie krízových situácií boli v súlade s pravidlami vnútorného trhu a so zásadami spolupráce a solidarity, ktoré sú základom energetickej únie.
- (28) V roku 2012 bola vytvorená skupina pre koordináciu v oblasti elektrickej energie ako fórum na výmenu informácií a posilnenie spolupráce medzi členskými štátmi, a to najmä v oblasti bezpečnosti dodávok²⁹. Týmto nariadením sa jej úloha posilňuje. Mala by vykonávať osobitné úlohy, najmä v súvislosti s vypracúvaním plánov pripravenosti na riziká, a bude zohrávať významnú úlohu pri monitorovaní výkonnosti členských štátov v oblasti bezpečnosti dodávok elektrickej energie a pri tvorbe najlepších postupov na tomto základe.
- (29) Kríza dodávok elektriny môže siahť za hranice Únie a ohroziť aj krajiny Energetického spoločenstva. Únia by mala pri prevencii kríz dodávok elektriny, príprave na ne a ich riešení úzko spolupracovať so zmluvnými štátmi Energetického spoločenstva s cieľom zabezpečiť efektívne krízové riadenie na hraniciach medzi členskými štátmi a zmluvnými štátmi.
- (30) S cieľom umožniť rýchlu reakciu Únie na meniace sa okolnosti, pokiaľ ide o pripravenosť na riziká v sektore elektrickej energie, by sa právomoc prijímať akty v súlade s článkom 290 Zmluvy o fungovaní Európskej únie v súvislosti so zmenami vzorových dokumentov pre plány pripravenosti na riziká mala delegovať na Komisiu. Mimoriadne dôležité je to, aby Komisia pri svojej prípravnej práci vykonávala príslušné konzultácie, a to aj na odbornej úrovni. Pri príprave a navrhovaní delegovaných aktov by mala zaistiť, aby sa príslušné dokumenty súčasne posielali Európskemu parlamentu i Rade, a to včas a náležitým spôsobom.
- (31) Členské štáty nedokážu samostatne uspokojivo dosiahnuť cieľ tohto nariadenia, teda zabezpečenie čo najefektívnejšej a najúčinnnejšej pripravenosti na riziká v Únii. Vzhľadom na rozsah alebo dôsledky opatrení sa tento cieľ lepšie dosiahne na úrovni Únie. Únia preto môže prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality stanovenou v uvedenom článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný nad dosiahnutie tohto cieľa.
- (32) Smernica 2005/89/ES by sa mala zrušiť,

²⁹ Rozhodnutie Komisie z 15. novembra 2012, ktorým sa zriaďuje skupina pre koordináciu v oblasti elektrickej energie (2012/C 353/02), Ú. v. EÚ C 353, 17.11.2012, s. 2.

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

Kapitola I

Všeobecné ustanovenia

Článok 1

Predmet úpravy

Týmto nariadením sa stanovujú pravidlá spolupráce medzi členskými štátmi v záujme prevencie kríz dodávok elektriny, prípravy na ne a ich riešenia v duchu solidarity a transparentnosti a s maximálnym prihliadnutím na požiadavky konkurencieschopného vnútorného trhu s elektrinou.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

1. Na účely tohto nariadenia sa uplatňuje vymedzenie pojmov v článku 2 smernice o elektrickej energii [navrhovaná smernica o elektrickej energii] a článku 2 nariadenia o elektrickej energii [navrhované nariadenie o elektrickej energii].
2. Uplatňuje sa aj toto vymedzenie pojmov:
 - a) „bezpečnosť dodávok elektriny“ je schopnosť elektrizačnej sústavy zabezpečovať neprerušované dodávky elektriny pre spotrebiteľov s jasne vymedzenou úrovňou výkonnosti;
 - b) „kríza dodávok elektriny“ je existujúca alebo hroziaca situácia významného nedostatku elektriny alebo neschopnosť dodávať elektrinu koncovým spotrebiteľom;
 - c) „súbežná kríza“ je kríza dodávok elektriny, ktorá postihuje naraz viacero členských štátov;
 - d) „krízový manažér alebo štáb“ je osoba, skupina osôb alebo inštitúcia poverená konať ako kontaktné miesto a koordinovať informačný tok počas krízy dodávok elektriny;
 - e) „netrhové opatrenie“ je každé opatrenie na strane dopytu alebo ponuky, ktoré sa odchyľuje od pravidiel trhu alebo obchodných dohôd s cieľom zmierniť krízu dodávok elektriny;
 - f) „región“ je skupina členských štátov využívajúcich to isté regionálne operačné centrum zriadené podľa článku 33 nariadenia o elektrickej energii [navrhované nariadenie o elektrickej energii].

Článok 3

Príslušný orgán

1. Každý členský štát čo najskôr a najneskôr do [OPOCE vloží presný dátum: tri mesiace od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] vymenuje vnútroštátny vládny alebo regulačný orgán ako svoj príslušný orgán zodpovedný za vykonávanie úloh stanovených v tomto nariadení. Príslušné orgány musia navzájom spolupracovať na účely tohto nariadenia.
2. Členské štáty po vymenovaní príslušného orgánu bezodkladne oznámia Komisii jeho názov a kontaktné údaje.

Kapitola II

Posúdenie rizík

Článok 4

Posúdenia bezpečnosti dodávok

Členské štáty zabezpečia, aby sa všetky riziká týkajúce sa bezpečnosti dodávok elektriny posudzovali v súlade s pravidlami stanovenými v tomto nariadení a v článku 18 nariadenia o elektrickej energii [navrhované nariadenie o elektrickej energii]. Na tieto účely musia spolupracovať s ENTSO-E a s regionálnymi operačnými centrami.

Článok 5

Metodika identifikácie kríz dodávok elektriny na regionálnej úrovni

1. ENTSO-E do [OPOCE vloží presný dátum: dva mesiace od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] predloží agentúre návrh metodiky identifikácie najrelevantnejších scenárov krízy dodávok elektriny na regionálnej úrovni.
2. Krízové scenáre sa určujú na základe minimálne týchto rizík:
 - a) zriedkavé a extrémne prírodné nebezpečenstvá;
 - b) náhodné riziká nad rámec bezpečnostného kritéria N-1;
 - c) následné nebezpečenstvá vrátane nedostatku palív;
 - d) úmyselné útoky.
3. Navrhovaná metodika zahŕňa aspoň tieto prvky:
 - a) zohľadnenie všetkých podstatných vnútroštátnych a regionálnych okolností;
 - b) interakcie a korelácie rizík naprieč hranicami;
 - c) simulácie súbežných krízových scenárov;
 - d) klasifikácia rizík podľa ich vplyvu a pravdepodobnosti.

Pri posudzovaní rizík narušenia dodávok plynu v rámci určovania rizík podľa odseku 2 písm. c) musí ENTSO-E používať scenáre narušenia dodávok plynu a infraštruktúry vypracované Európskou sieťou prevádzkovateľov prepravných sietí pre plyn podľa článku 6 ods. 6 nariadenia o bezpečnosti dodávok plynu [navrhované nariadenie o bezpečnosti dodávok plynu].
4. Pred predložením navrhovanej metodiky ENTSO-E uskutoční konzultáciu zahŕňajúcu prinajmenšom priemyselné a spotrebiteľské organizácie, prevádzkovateľov distribučných sústav, vnútroštátne regulačné orgány a iné vnútroštátne orgány. ENTSO-E náležite zohľadní výsledky týchto konzultácií.
5. Agentúra do dvoch mesiacov od doručenia návrhu metodiky buď návrh schváli, alebo ho zmení. V druhom prípade sa pred prijatím zmenenej verzie poradí s ENTSO-E a zverejní ju na svojej webovej lokalite.
6. ENTSO-E musí pravidelne aktualizovať a vylepšovať metodiku v súlade s odsekmi 1 až 5. Agentúra alebo Komisia môže požiadať o tieto aktualizácie a vylepšenia, ak to náležite odôvodní. Do šiestich mesiacov od podania žiadosti ENTSO-E predloží agentúre navrhované zmeny. Do dvoch mesiacov od doručenia návrhu agentúra zmení alebo schváli zmeny a návrh zverejní na svojej webovej lokalite.

Článok 6

Identifikácia kríz dodávok elektriny na regionálnej úrovni

1. Do [OPOCE vloží presný dátum: desať mesiacov od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] a na základe metodiky prijatej podľa článku 5 ENTSO-E určí najrelevantnejšie scenáre krízy dodávok elektriny pre každý región. Úlohy súvisiace s určovaním regionálnych krízových scenárov môže delegovať na regionálne operačné centrá.
2. ENTSO-E predloží určené regionálne scenáre krízy dodávok elektriny skupine pre koordináciu v oblasti elektrickej energie na konzultáciu.
3. ENTSO-E aktualizuje tieto scenáre každé tri roky, pokiaľ si okolnosti nevyžadujú častejšie aktualizácie.

Článok 7

Identifikácia kríz dodávok elektriny na vnútroštátnej úrovni

1. Členské štáty do [OPOCE vloží presný dátum: desať mesiacov od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] určia najrelevantnejšie scenáre krízy dodávok elektriny na vnútroštátnej úrovni.
2. Krízové scenáre sa určujú minimálne na základe rizík uvedených v článku 5 ods. 2 a musia byť v súlade s regionálnymi scenármi určenými podľa článku 6. Členské štáty musia tieto scenáre aktualizovať každé tri roky, pokiaľ si okolnosti nevyžadujú častejšie aktualizácie.
3. Členské štáty do [OPOCE vloží presný dátum: desať mesiacov od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] informujú skupinu pre koordináciu v oblasti elektrickej energie a Komisiu o možných rizikách, ktoré vidia v súvislosti s vlastníctvom infraštruktúry významnej z hľadiska bezpečnosti dodávok, a o všetkých prijatých opatreniach na prevenciu týchto rizík alebo ich zmiernenie, pričom uvedú, prečo tieto opatrenia považujú za nevyhnutné a primerané.

Článok 8

Metodika posúdení krátkodobej primeranosti

1. ENTSO-E do [OPOCE vloží presný dátum: dva mesiace odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] predloží agentúre návrh metodiky na posudzovanie krátkodobej primeranosti, konkrétne sezónnej primeranosti, ako aj týždennej až vnútrodennej primeranosti, ktorá musí obsahovať aspoň tieto údaje:
 - a) neistota vstupných údajov, napríklad pravdepodobnosť výpadku prenosovej kapacity, pravdepodobnosť neplánovanej odstávky elektrární, nepriaznivé poveternostné podmienky, premenlivosť dopytu a premenlivosť výroby energie z obnoviteľných zdrojov;
 - b) pravdepodobnosť výskytu kritickej situácie;
 - c) pravdepodobnosť výskytu súbežnej krízovej situácie.Metodika musí obsahovať koncepciu na základe pravdepodobnosti a zohľadňovať regionálny a celúiný kontext, a to pokiaľ možno aj vrátane krajín mimo EÚ v rámci synchronných oblastí Únie.
2. Pred predložením navrhovanej metodiky ENTSO-E uskutoční konzultáciu zahŕňajúcu prinajmenšom priemyselné a spotrebiteľské organizácie,

prevádzkovateľov distribučných sústav, vnútroštátne regulačné orgány a iné vnútroštátne orgány. ENTSO-E náležite zohľadní výsledky týchto konzultácií.

3. Agentúra do dvoch mesiacov od doručenia návrhu metodiky buď návrh schváli, alebo ho zmení. V druhom prípade sa pred prijatím zmenenej verzie poradí s ENTSO-E a zverejní ju na svojej webovej lokalite.
4. ENTSO-E musí pravidelne aktualizovať a vylepšovať metodiku v súlade s odsekmi 1 až 3. Agentúra alebo Komisia môže požiadať o tieto aktualizácie a vylepšenia, ak to náležite odôvodní. Do šiestich mesiacov od podania žiadosti ENTSO-E predloží agentúre navrhované zmeny. Do dvoch mesiacov od doručenia návrhu agentúra zmení alebo schváli zmeny a návrh zverejní na svojej webovej lokalite.

Článok 9

Posúdenia krátkodobej primeranosti

1. Všetky posúdenia krátkodobej primeranosti sa vykonajú v súlade s metodikou vypracovanou podľa článku 8.
2. ENTSO-E vytvorí sezónne výhľady primeranosti podľa metodiky vypracovanej podľa článku 8. Výsledky zverejní každý rok najneskôr do 1. decembra pre zimný výhľad a do 1. júna pre letný výhľad. Úlohy súvisiace s výhľadmi môže delegovať na regionálne operačné centrá. Výhľady predloží skupine pre koordináciu v oblasti elektrickej energie, ktorá môže podľa potreby vydať k výsledkom odporúčania.
3. Regionálne operačné centrá vykonávajú posúdenia týždennej až vnútrodennej primeranosti za svoje príslušné regióny na základe metodiky prijatej podľa článku 8.

Kapitola III

Plány pripravenosti na riziká

Článok 10

Zostavenie plánov pripravenosti na riziká

1. Na základe regionálnych a vnútroštátnych scenárov krízy dodávok elektriny určených podľa článkov 6 a 7 príslušný orgán každého členského štátu zostaví plán pripravenosti na riziká po konzultácii s energetickými a plynárenskými podnikmi, relevantnými organizáciami zastupujúcimi záujmy domácností a priemyselných odberateľov elektriny a vnútroštátnym regulačným orgánom (ak ním nie je príslušný orgán).
2. Plán musí obsahovať vnútroštátne opatrenia a regionálne opatrenia vymedzené v článkoch 11 a 12. Bez toho, aby bol dotknutý článok 15, všetky plánované alebo prijaté opatrenia na prevenciu kríz dodávok elektriny, prípravu na ne a ich zmiernenie musia byť v plnom súlade s pravidlami vnútorného trhu s elektrinou a prevádzkovania sústavy. Musia byť jasne vymedzené, transparentné, primerané a nediskriminačné.
3. Plán sa vypracuje v súlade so vzorovým dokumentom, ktorý sa nachádza v prílohe. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 19 na účely zmeny tohto vzorového dokumentu.
4. Pred prijatím plánu príslušný orgán predloží návrh príslušným orgánom ostatných členských štátov v dotknutom regióne a skupine pre koordináciu v oblasti elektrickej energie na konzultáciu.

5. Do troch mesiacov od predloženia návrhu plánu príslušné orgány ostatných členských štátov v regióne a skupina pre koordináciu v oblasti elektrickej energie plán preskúmajú a môžu vydať odporúčania.
6. Do šiestich mesiacov od predloženia návrhu plánu dotknutý členský štát plán prijme, pričom riadne zohľadní výsledky konzultácie a odporúčania príslušných orgánov ostatných členských štátov a skupiny pre koordináciu v oblasti elektrickej energie. Prijatý plán bezodkladne predloží skupine pre koordináciu v oblasti elektrickej energie.
7. Členské štáty plány zverejnia, pričom zabezpečia zachovanie dôvernosti citlivých informácií, najmä informácií o opatreniach týkajúcich sa prevencie a zmierňovania úmyselných útokov.
8. Členské štáty najneskôr do [*OPOCE vloží presný dátum: dva roky od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia*] prijmú a zverejnia prvý plán. Plány musia aktualizovať každé tri roky, pokiaľ si okolnosti nevyžadujú častejšie aktualizácie.

Článok 11

Obsah plánov pripravenosti na riziká v súvislosti s vnútroštátnymi opatreniami

1. Každý plán musí obsahovať všetky plánované alebo prijaté opatrenia na prevenciu kríz dodávok elektriny určených podľa článkov 6 a 7, prípravu na ne a ich zmiernenie. Plán musí minimálne:
 - a) obsahovať zhrnutie scenára krízy dodávok elektriny stanoveného pre príslušné členské štáty a región v súlade s postupom v článkoch 6 a 7;
 - b) stanovovať úlohu a povinnosti príslušného orgánu;
 - c) opisovať opatrenia zamerané na prípravu na riziká identifikované podľa článkov 6 a 7 a ich prevenciu;
 - d) určiť vnútroštátneho krízového manažéra alebo štáb a stanoviť ich úlohy;
 - e) stanovovať podrobné postupy, ktoré sa majú dodržiavať pri krízach dodávok elektriny, vrátane zodpovedajúcich režimov informačných tokov;
 - f) identifikovať príspevok trhových opatrení k riešeniu kríz dodávok elektriny;
 - g) identifikovať možné netrhové opatrenia, ktoré sa majú prijímať v krízach dodávok elektriny, s uvedením impulzu na ich aktiváciu, podmienok a postupov ich vykonávania a toho, akým spôsobom splňajú požiadavky stanovené v článku 15;
 - h) obsahovať podrobný plán odpinania záťaže, v ktorom sa stanoví, kedy, za akých okolností a v akej výške sa má záťaž odpojiť. V pláne sa spresní, ktoré kategórie odberateľov elektriny majú získať osobitnú ochranu pred odpojením, a odôvodní sa potreba tejto ochrany najmä s ohľadom na verejnú a osobnú bezpečnosť;
 - i) opisovať mechanizmy používané na informovanie verejnosti o prípadnej kríze dodávok elektriny.
2. Všetky vnútroštátne opatrenia musia v plnej miere prihliadať na regionálne opatrenia schválené podľa článku 12 a nesmú ohroziť bezpečnosť dodávok elektriny v iných členských štátoch ani v Únii ako celku.

Článok 12

Obsah plánov pripravenosti na riziká v súvislosti s regionálne koordinovanými opatreniami

1. Okrem opatrení uvedených v článku 11 musí plán každého členského štátu obsahovať regionálne opatrenia na zabezpečenie riadnej prevencie a riadenia krízových situácií s cezhraničným dosahom. Tieto opatrenia sa musia schváliť v príslušnom regióne a minimálne musia obsahovať:
 - a) určenie regionálneho krízového manažéra alebo štábu;
 - b) mechanizmy výmeny informácií a spolupráce v regióne;
 - c) opatrenia na zmiernenie vplyvu krízy vrátane situácie súbežnej krízy. Musia zahŕňať regionálne plány odpínania záťaže a technické, právne a finančné opatrenia týkajúce sa vzájomnej pomoci na zabezpečenie optimálnych dodávok elektriny do miest, kde je to najviac potrebné. V týchto opatreniach sa okrem iného stanoví impulz na aktiváciu pomoci, vzorec výpočtu alebo suma, strany poskytujúce a prijímajúce pomoc a rozhodcovské pravidlá;
 - d) postupy vykonávania ročných skúšok plánov.
2. Na regionálnych opatreniach, ktoré budú súčasťou plánu, sa musia dohodnúť príslušné orgány členských štátov v dotknutom regióne. Aspoň osem mesiacov pred termínom na prijatie alebo aktualizáciu plánu príslušné orgány podajú skupine pre koordináciu v oblasti elektrickej energie správu o dosiahnutých dohodách. Ak tieto príslušné orgány nedokázali dosiahnuť dohodu, informujú Komisiu o dôvodoch tejto nezhody. Komisia môže v takom prípade požiadať agentúru, aby sprostredkovala dosiahnutie dohody na základe konzultácie s ENTSO-E.
3. Príslušné orgány každého regiónu v spolupráci s regionálnymi operačnými centrami a so zapojením príslušných zainteresovaných strán vykonávajú každoročné krízové simulácie, pričom odskúšajú najmä komunikačné mechanizmy uvedené v odseku 1 písm. b).

Kapitola IV

Riadenie kríz dodávok elektriny

Článok 13

Včasný varovanie a vyhlásenie krízy

1. Ak zo sezónneho výhľadu primeranosti alebo z iných zdrojov vyplynú konkrétne, závažné a spoľahlivé informácie, že môže dôjsť k udalosti, ktorá by mohla viesť k výraznému zhoršeniu dodávok elektriny v členskom štáte, príslušný orgán daného členského štátu bezodkladne poskytne Komisii a skupine pre koordináciu v oblasti elektrickej energie včasný varovanie. Musí v ňom podať informácie o príčinách zhoršenia, prijatých alebo plánovaných opatreniach na prevenciu krízy dodávok elektriny a nožnej potrebe pomoci od iných členských štátov. Informácie musia zahŕňať možný vplyv opatrení na vnútorný trh s elektrinou, a to aj v iných členských štátoch.
2. Ak príslušný orgán dotknutého členského štátu čelí krízovej situácii s dodávkami elektriny, vyhlási krízu dodávok elektriny a bezodkladne informuje príslušné orgány susedných členských štátov a Komisiu. Poskytne im informácie o príčinách

vyhlásenia krízy dodávok elektriny, prijatých a plánovaných opatreniach na jej zmiernenie a možnej potrebe pomoci od iných členských štátov.

3. V prípade, že Komisia poskytnuté informácie nepovažuje za dostatočné, môže požiadať príslušný členský štát o ich doplnenie.
4. Ak príslušný orgán vydá včasné varovanie alebo vyhlási krízu dodávok elektriny, v maximálnom možnom rozsahu sa vykonajú opatrenia stanovené v pláne pripravenosti na riziká.

Článok 14

Spolupráca a pomoc

1. Členské štáty konajú a spolupracujú v duchu solidarity pri prevencii a riadení kríz dodávok elektriny s cieľom zabezpečiť dodávky elektriny do miest, kde je to najviac potrebné v záujme ochrany verejnej a osobnej bezpečnosti.
2. Ak je to potrebné a možné, členské štáty si navzájom poskytnú pomoc na prevenciu alebo zmiernenie krízy dodávok elektriny. Na túto pomoc sa vzťahuje náhrada.

Článok 15

Dodržiavanie trhových pravidiel

1. Opatrenia prijaté na prevenciu alebo zmiernenie kríz dodávok elektriny musia byť v súlade s pravidlami vnútorného trhu s elektrinou a prevádzkovania sústavy.
2. Netrhové opatrenia sa môžu v krízových situáciách aktivovať len vtedy, keď sa vyčerpali všetky možnosti, ktoré poskytuje trh. Nesmú neprimerane narúšať hospodársku súťaž a účinné fungovanie trhu s elektrinou. Musia byť nevyhnutné, primerané, nediskriminačné a dočasné.
3. Obmedzenie transakcií vrátane obmedzenia už pridelennej medzioblastnej kapacity, obmedzenia poskytovania medzioblastnej kapacity na účely pridelenia kapacity alebo obmedzenia poskytovania plánov sa využije len v súlade s pravidlami stanovenými v článku 14 ods. 2 nariadenia o elektrickej energii [navrhované nariadenie o elektrickej energii] a pravidlami prijatými na spresnenie tohto ustanovenia.

Kapitola V

Hodnotenie a monitorovanie

Článok 16

Hodnotenie ex post

1. Čo najskôr, najneskôr však šesť týždňov po vyhlásení krízy dodávok elektriny, dotknuté príslušné orgány po konzultácii so svojim vnútroštátnym regulačným orgánom (ak ním nie je príslušný orgán) predložia skupine pre koordináciu v oblasti elektrickej energie a Komisii hodnotiacu správu.
2. Správa musí obsahovať aspoň:
 - a) opis udalosti, ktorá spôsobila krízu;
 - b) opis prijatých preventívnych, prípravných a zmierňujúcich opatrení a posúdenie ich primeranosti a účinnosti;

- c) posúdenie cezhraničného vplyvu prijatých opatrení;
 - d) prehľad pomoci poskytnutej susedným členským štátom a krajinám mimo EÚ alebo pomoci prijatej od nich;
 - e) hospodársky vplyv krízy dodávok elektriny a vplyv prijatých opatrení na sektor elektrickej energie, najmä pokiaľ ide o objemy nedodanej energie a úroveň manuálneho odpájania odberu (vrátane porovnania úrovni dobrovoľného a núteného odpájania odberu);
 - f) všetky možné zlepšenia alebo navrhované zlepšenia plánu pripravenosti na riziká.
3. V prípade, že skupina pre koordináciu v oblasti elektrickej energie a Komisia poskytnuté informácie nepovažujú za dostatočné, môžu požiadať príslušný členský štát o ich doplnenie.
4. Dotknuté príslušné orgány predložia výsledky hodnotenia skupine pre koordináciu v oblasti elektrickej energie.

Článok 17

Monitorovanie skupinou pre koordináciu v oblasti elektrickej energie

1. Popri vykonávaní iných osobitných úloh stanovených v tomto nariadení skupina pre koordináciu v oblasti elektrickej energie prerokuje a preskúma:
- a) výsledky 10-ročného plánu rozvoja elektrizačnej sústavy, ktorý vypracúva ENTSO-E;
 - b) koherentnosť plánov pripravenosti na riziká prijatých členskými štátmi v súlade s postupom uvedeným v článku 10;
 - c) výsledky európskeho posúdenia primeranosti zdrojov, ktoré vypracúva ENTSO-E, uvedeného v článku 19 ods. 3 nariadenia o elektrickej energii [navrhované nariadenie o elektrickej energii];
 - d) výkonnosť členských štátov v oblasti bezpečnosti dodávok s ohľadom aspoň na ukazovatele vypočítané v rámci európskeho posúdenia primeranosti zdrojov, konkrétne očakávanej nedodanej energie (EENS) a očakávaného výpadku zaťaženia (LOLE);
 - e) výsledky sezónnych výhládov uvedených v článku 9;
 - f) informácie prijaté od členských štátov podľa článku 7 ods. 3;
 - g) výsledky správ o hodnoteniach ex post uvedených v článku 16.
2. Skupina pre koordináciu v oblasti elektrickej energie môže členským štátom vydávať odporúčania týkajúce sa otázok uvedených v odseku 1, ktoré príslušné členské štáty musia v maximálnej miere zohľadniť.

Kapitola VI

Záverečné ustanovenia

Článok 18

Spolupráca so zmluvnými štátmi Energetického spoločenstva

Členské štáty a zmluvné štáty Energetického spoločenstva sa vyzývajú, aby úzko spolupracovali v procese určovania scenárov krízy dodávok elektriny a zostavovania plánov pripravenosti na riziká, aby sa neprijímali žiadne opatrenia, ktoré by ohrozili bezpečnosť dodávok v členských štátoch, zmluvných štátoch alebo v Únii. Zmluvné štáty Energetického spoločenstva sa preto na pozvanie Komisie môžu zapojiť do skupiny pre koordináciu v oblasti elektrickej energie v súvislosti so všetkými záležitosťami, ktoré sa ich týkajú.

Článok 19

Vykonávanie delegovania právomocí

1. Komisii sa udeľuje právomoc prijímať delegované akty za podmienok stanovených v tomto článku.
2. Právomoc prijímať delegované akty uvedené v článku 10 ods. 3 sa Komisii udeľuje na neurčité obdobie od [OPOCE vloží dátum nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia].
3. Delegovanie právomocí uvedené v článku 10 ods. 3 môže Európsky parlament alebo Rada kedykoľvek odvolať. Rozhodnutím o odvolaní sa ukončuje delegovanie právomocí, ktoré sa v ňom uvádza. Rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie alebo k neskoršiemu dátumu, ktorý je v ňom určený. Nemá vplyv na účinnosť akýchkoľvek už platných delegovaných aktov.
4. Pred prijatím delegovaného aktu Komisia konzultuje s odborníkmi určenými každým členským štátom v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode o lepšej tvorbe práva z 13. apríla 2016³⁰.
5. Komisia oznamuje delegovaný akt hneď po prijatí súčasne Európskemu parlamentu a Rade.
6. Delegovaný akt prijatý podľa článku 10 ods. 3 nadobúda účinnosť len vtedy, ak voči nemu nevzniesli námietku Európsky parlament ani Rada v lehote dvoch mesiacov odo dňa oznámenia uvedeného aktu Európskemu parlamentu alebo Rade alebo ak pred uplynutím uvedenej lehoty Európsky parlament a Rada informovali Komisiu o svojom rozhodnutí nevzniesť námietku. Na podnet Európskeho parlamentu alebo Rady sa táto lehota predĺži o dva mesiace.

Článok 20

Zrušenie

Smernica 2005/89/ES sa zrušuje.

³⁰ Ú. v. EÚ L 123, 12.5.2016, s. 1.

Článok 21
Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli

Za Európsky parlament
predseda

Za Radu
predseda